

STRAATPASTORAAT DEN BOSCH

JAARVERSLAG 2017

Maart 2018

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	3
Verslag bestuur	4
Het Straatpastoraat	6
Financieel verslag 2017	9

Voorwoord

Het Straatpastoraat Den Bosch is, zoals geformuleerd in de Statuten: binnen het Bisdom Den Bosch een private kerkelijke instelling "*om uitvoering te geven aan de Evangelische opdracht nabij te zijn aan de medemensen die zich in een situatie van maatschappelijke nood bevinden*". De straatpastor voert het beleid uit, bijgestaan door een team van vrijwilligers.

Een druk en bewogen jaar 2017 ligt achter ons. De doorwerking van het ongeluk van Julia Hoppenbrouwers eind 2016 is groot geweest. Daarnaast waren er wisselingen in het bestuur. Met inzet van velen is het straatpastoraat in de stad aanwezig gebleven, maar zeer beperkt in vergelijking tot de 4 dagen per week van Julia. De talenkennis van Julia waardoor zij voor de groep Oost-Europese bezoekers van het spreekuur veel kon betekenen zal node worden gemist.

We zijn Embregt Wever, Jan Molmans en Hans van Bommel zeer dankbaar dat zij de continuïteit van de vieringen hebben gewaarborgd en waar mogelijk mensen pastoraal hebben bijgestaan. De groep vrijwilligers die ervoor gezorgd hebben dat het spreekuur kon worden gecontinueerd en ondersteuning hebben gegeven bij de vieringen zijn we eveneens zeer erkentelijk voor hun inzet en trouw.

In de loop van het jaar is gebleken dat de re-integratie van Julia lang zou kunnen duren en zelfs is de vraag gesteld of terugkeer nog mogelijk is. In september is daarom de procedure in gang gezet om een vervang(st)er aan te stellen. In Lianne van Oosterhout hebben we die gevonden en vanaf 1 november is Lianne begonnen om als straatpastor de dak- en thuislozen weer nabij te zijn.

De straatpastor en waar mogelijk haar vrijwilligers bieden allereerst een luisterend oor, nemen de tijd om naast de medemens die dakloos is of in eigen huis geen thuis ervaart, te gaan zitten en zijn toegerust voor een gesprek en voor geestelijke hulp of advies. Er was in 2017 een wekelijks spreekuur op donderdag en een liturgieviering op zaterdag. De straatpastor bezocht mensen op diverse plekken in de stad, ook vaak op straat. In dit jaarverslag hopen wij u een beeld te geven van hoe de straatpastores Julia en Lianne in 2017 hun werk hebben kunnen doen. Met onze Nieuwsbrief en ook via de website werden in dit jaar de vele geïnteresseerden op de hoogte gehouden van dit belangrijke werk. Nog veel meer mensen zouden op de hoogte moeten zijn en U wordt uitgenodigd om anderen te interesseren om kennis te nemen van het jaarverslag en zich te abonneren op de digitale nieuwsbrief.

Jan G Vorstman
Voorzitter Straatpastoraat Den Bosch

Verslag bestuur 2017

Het bestuur moest in 2017 de zeilen bijzetten om het straatpastoraat draaiende te houden. Niet zo zeer door zelf de doelgroep tegemoet te treden, maar door het waarborgen van de continuïteit.

Het bestuur vergaderde tienmaal. Voorts was er een bijeenkomst speciaal belegd voor de subsidiënten. Indien mogelijk waren de vervangend straatpastores bij die bijeenkomsten aanwezig.

In oktober werd tijd en aandacht besteed aan het werven, selecteren en aanstellen van een vervangend straatpastor. Het bestuur was blij dat Lianne van Oosterhout zo snel kon beginnen en ook al met de stad en de doelgroep bekend was door de stages die ze in het straatpastoraat in 's-Hertogenbosch heeft gelopen.

Het bestuur heeft intensief contact onderhouden met Julia Hoppenbrouwers tijdens haar ziekte- en re-integratieperiode en met de instanties die erbij betrokken zijn. Het is voor alle partijen moeilijk te aanvaarden dat herstel tot nu toe niet mogelijk is gebleken.

Daarnaast was er vijfmaal een bijeenkomst van een afvaardiging van het bestuur met de vrijwilligers.

Het bestuur was op 31 december 2017 samengesteld uit de volgende personen: Jan G. Vorstman, voorzitter, Maarten van den Oord, secretaris a.i., André van den Boer, penningmeester, Gerard van Etten en Geertjan van Rossem, die zich steeds liet vertegenwoordigen door diaken Vladimir Palte.

Vanaf het begin van het jaar was bekend dat Andre van den Boer geen nieuwe zittingstermijn ambieerde. Met Bas van den Bouwhuijsen is per 1 januari 2018 een goede vervanger gevonden, en Bas heeft de laatste maanden van het jaar al meegedraaid. Van Andre van den Boer is met grote dankbaarheid afscheid genomen waarbij zijn accuraatheid en zijn betrokkenheid rond de ziekte van Julia is geroemd.

Maarten van den Oord is zo goed geweest het secretariaat tijdelijk op zich te nemen tot Gerard van Etten het op 1 januari 2018 van hem heeft overgenomen.

De Nieuwsbrief kon wederom driemaal verschijnen dankzij de inspanningen van de secretaris en oud-bestuurslid Corrie Dansen. Met bijdragen van de straatpastor, diverse vrijwilligers en pastoranten werd getracht een aantrekkelijk informatiemedium te creëren dat ook een aanmoediging moest zijn voor potentiële geldgevers. Corrie heeft in 2017 haar werkzaamheden overgedragen aan Dorien Kortooms. Frans Hoppenbrouwers tekende ook dit jaar weer voor de opmaak van de nieuwsbrief. Voor het bestuur is de nieuwsbrief zowel wat betreft vorm als verspreiding een punt van aandacht.

Huisvesting

Vanaf het begin heeft het bestuur zich afgevraagd of de ruimte bij de Annakerk wel de meest geschikte locatie is voor de zetel van het Straatpastoraat. Regelmatig komt zowel bij de straatpastor als het bestuur de indruk bovendrijven dat de afstand tot het centrum te groot is. Het aantal mensen dat naar het wekelijkse spreekuur kwam was beperkt en naar de zaterdagse

viering kwam slechts een vast aantal bezoekers. Door het uitvallen van Julia is de toeloop nog kleiner geworden. Het bestuur is zich in 2017 verder gaan oriënteren op een andere locatie. Deze is in beeld gekomen nu het kapucijnenklooster aan de Van der Does de Willeboissingel is overgenomen door de franciscanen. Dezen zijn van plan in het klooster een centrum voor jonge(re) franciscaner broeders te vestigen. Gezien hun affiniteit met de zorg voor dak- en thuislozen zou een samenwerking met hen voor de hand liggen.

Vooruitlopend op de verdere ontwikkeling van plannen tot samenwerking met de franciscanen is kwartiermaker Hans van Bommel ofm reeds betrokken in het werk van het Straatpastoraat Den Bosch als voorganger in de zaterdagse vieringen.

De verwachting is dat medio 2018 meer duidelijkheid is over huisvesting bij de franciscanen en de vorm van samenwerking met hen.

Het Straatpastoraat.

Pastores

De pastores geven het Straatpastoraat Den Bosch een gezicht. Zij maken contact met de dak- en thuislozen op de plaatsen waar je hen kunt treffen, Het Inloopschip, Opvang van de verslavingszorg en de voorzieningen waar ex-daklozen een permanent onderkomen hebben. Julia Hoppenbrouwers bezocht de mensen op al deze plaatsen en zo nodig ook als zij door omstandigheden tijdelijk op andere plaatsen verbleven (GGZ, detentie, ziekenhuis). In de uren die ze werkte tijdens de re-integratieperiode heeft zij dit zoveel mogelijk gedaan. Jan Molmans en Embregt Wever, oud-straatpastores, die binnen hun mogelijkheden een aantal taken overnamen hadden hun eigen werkwijze.

Steeds werd iedere donderdag (met uitzondering van de vakantiemaanden) door de straatpastor spreekuur op de Boschmeersingel gehouden en op zaterdag vonden de wekelijkse vieringen in de kerk plaats. Met inzet van Embregt Wever en Hans van Bommel ofm hebben de vieringen altijd doorgang kunnen vinden

Op 1 november is Lianne van Oosterhout begonnen als straatpastor voor drie dagen in de week. Zowel de financiële reikwijdte van het straatpastoraat als de beschikbaarheid van Lianne hebben bepaald dat het slechts een aanstelling van drie dagen per week kan zijn. De eerste persoonlijke ervaringen beschrijft Lianne als volgt:

Sinds 1 november ben ik begonnen als straatpastor van Den Bosch en dit bevalt mij goed. Sindsdien ben ik geregeld aan het eind van mijn werkdag terug naar huis gefietst met het gevoel dat ik erg veel van mijn werk houd. De vreugde in mijn werk zit hem in de ontmoetingen met de mensen van de straat. En ontmoetingen is de juiste omschrijving voor de maand november. Het was een maand van contacten leggen en deze laten uitgroeien tot ontmoetingen met een diepere gelaagdheid. De kennismakingen waren niet alleen met de mensen van de straat, maar ook met het netwerk erom heen, bijvoorbeeld met de vrijwilligers, de politie of de hulpverlening. Hoop gevend vind ik ook de kennismaking met de dominee van de protestantse kerk. We hebben afgesproken om elke paar maanden bij elkaar te komen om te onderzoeken of we activiteiten samen kunnen oppakken. Er ligt werk genoeg in het pastoraat voor dak- en thuislozen dus ik hoop dat we gezamenlijk tot mooie initiatieven zullen komen.

En terwijl ik bezig was met contacten leggen en mijzelf inwerken werd het al gauw december. December is de maand van kerst en aan het eind van de maand had ik dan ook drie kerstvieringen mee gemaakt in het straatpastoraat van Den Bosch. De eerste was op de PUB (Pastoraal UitzendBureau) waar ze een kerstbijeenkomst hadden georganiseerd. Er was aan mij gevraagd of ik het kerstverhaal of een ander stichtelijk verhaal tijdens de brunch kon vertellen. Ik heb gekozen voor een eigen vertelling van het Bijbelse kerstverhaal. Er waren daar tussen de 45 en 60 dak- en thuislozen. Aan het begin van mijn verhaal waren ze rumoerig maar al gauw waren alle aanwezige aandachtig aan het luisteren naar het verhaal dat Jezus werd geboren in een stal. Met veel plezier kijk ik terug op deze kerst bijeenkomst.

De tweede kerstviering was op het Inloopschip (de dag- en nachtopvang). Deze was georganiseerd door de groep zin- en spirit en ik was daar uitgenodigd als gast. Deze groep had een prachtige kerstbijeenkomst gemaakt met een mooi aangeklede tafel, gedichten, gezang en verhalen. Het is jammer dat er weinig aanwezigen waren die op het Inloopschip zelf verblijven.

En ook bij onze eigen kerstviering was het niet druk. Toch was dit een goede viering. Na de viering werd er tijdens het eten van broodjes nog verwezen naar de preek en de volgende dag kreeg ik van

een van de aanwezige een enthousiaste app-bericht dat de overweging hem had geraakt en hem bemoedigd had. Het is dan wel niet druk met kerst, maar voor zulke reacties ga ik graag deze kerstmarathon aan.

Voor een andere viering werd eveneens een beroep op me gedaan. Een paar dagen voor kerst was er iemand van het hostel (woonvoorziening voor mensen met een verslaving) overleden. Na kerst werd ik gebeld of ik die week nog een herdenkingsdienst kon doen voor deze overleden bewoner. En zo heb ik in 2017 mijn eerste herdenkingsdienst gehad.

Ondanks dat ik oprecht schrijf dat ik van mijn werk houd is niet alles even mooi en leuk. Het is lastig om mee te maken dat iemand hopeloos in de knel komt met de hulpverlening en daardoor helemaal op straat komt te staan. Vaak is er geen optie om ergens anders naar toe te gaan. Dit is frustrerend omdat ik denk dat zulke problemen voorkomen kunnen worden. Ik neem mij dan ook voor komend jaar zulke situaties goed te observeren en indien nodig zal ik er nog eens op terug komen. Over een opvang vertellen meerdere bewoners mij dat die plaats de hel is. Ondanks dat dit zeer levensbeschouwelijk is uitgedrukt, en het mijn werk is om over geloofs thema's te praten, denk ik dat er soms meer nodig is dan een pastoraal gesprek.

Dat neemt niet weg dat er behoefte is aan het pastoraal gesprek. Ondanks dat het spreekuur slecht bezocht wordt, en de mensen die er komen meestal voor praktische zaken aankloppen is er wel behoefte aan pastoraal gesprek. Dit merk ik vooral bij het eten in het sociaal restaurant Het Anker, waar ik twee uur met dezelfde mensen aan tafel zit. Tijdens het eten heb ik altijd serieuze pastorale gesprekken gehad met mensen. Ik merk het ook bij het PUB waar lange gesprekken over het leven gevoerd worden of op de twee drugsopvangen (Hostel en Dag en Nachtopvang) waar mensen zelf aangeven behoeften te hebben aan gesprekken met meer inhoud. Op het Inloopschip zijn de echte levensbeschouwelijke gesprekken voornamelijk in groepsverband. Geregeld heb ik daar met een groep moslims of met een groep Polen gesprekken over het geloof en wat dat betekent voor hun leven. De individuele gesprekken op het Inloopschip kwamen wat langzamer op gang. Er is eerst de kat uit de boom gekeken voordat mensen met verhalen over hun leven kwamen maar ik merk dat mensen mij daar langzaam in vertrouwen gaan nemen.

En zo groeide het contact leggen van de eerste maand november uit tot pastorale gesprekken, vieringen en een herdenkingsdienst in december.

De gemeente 's-Hertogenbosch heeft met het straatpastoraat een overeenkomst gesloten. De straatpastor is 6 uur per week in en om het Inloopschip aanwezig in de verwachting dat de aanwezigheid kan helpen om het veiligheidsgevoel in de buurt te vergroten en de overlast te beperken.

Aan deze overeenkomst is beperkt uitvoering gegeven in de periode tot 1 november. Vanaf 1 november is de straatpastor minimaal 6 uur aanwezig in en rond het Inloopschip.

Vrijwilligers.

Dankzij de inzet van de vrijwilligers van het Straatpastoraat kon gedurende het jaar 2017 de continuïteit van spreekuren en zaterdagse diensten worden gegarandeerd.

Zoals reeds gememoreerd waren de oudstraatpastores Embregt Wever en Jan Molmans bereid om bij toerbeurt aanwezig te zijn tijdens het spreekuur en gingen zij voor bij de diensten. Ook zetten zij zich zoveel mogelijk in om de dak- en thuislozen op de diverse locaties, zoals het Inloopschip, het PUB en het hostel te ontmoeten.

Het aantal vrijwilligers bleef praktisch gelijk. Door de afwezigheid van de straatpastor konden er geen cursussen georganiseerd worden om de vrijwilligers bij te spijkeren. Het is overigens de bedoeling dat dit in 2018 weer wordt opgepakt.

Straatpastor en bestuur concludeerden dat door de terugloop van het aantal pastoranten tijdens het spreekuur op donderdag de inzet van de vrijwilligers op die dagen soms geen effect heeft. Het bestuur beraadt zich in overleg met de straatpastor over wellicht een andere opzet van het spreekuur.

De diensten op zaterdag trokken een beperkt doch trouw aantal bezoekers, en wel hoofdzakelijk uit de buurt. Ook hier tracht het bestuur in samenwerking met de straatpastor met nieuwe initiatieven te komen.

Financieel verslag 2017

Het financieel jaarverslag geeft een toelichting op de rekening en verantwoording van het jaar 2017 en de begroting 2018 in de navolgende pagina's.

Ook in financieel opzicht was 2017 een bijzonder jaar. Aan de uitgavenkant door de langdurige ziekte van onze straatpastor. Maar ook aan de inkomstenkant.

Inkomsten

In 2017 kondigde één van onze belangrijkste structurele subsidiënten, veelal kloosterordes, aan om de subsidie te beëindigen. Daarnaast bleek een tweetal andere subsidiënten hun subsidies enigszins te verlagen. Per saldo ontvingen wij daardoor in 2017 vergeleken met 2016 € 13.500 minder aan inkomsten van deze fondsen. Dit geeft aan dat het voor hen steeds moeilijker wordt subsidies te blijven toekennen. Dit is een trend die zich ook in eerdere jaren manifesteerde, met als belangrijk gevolg voor het Straatpastoraat een vermindering van de stabiliteit van de inkomsten.

Tegenover deze tegenvallers stonden ook een paar meevallers. Zo ontvingen we een eenmalige donatie van €8.000 van een in 2017 opgeheven stichting. Bovendien heeft de gemeente 's-Hertogenbosch uit waardering voor het werk van het Straatpastoraat in het Inloopschip onder voorwaarden een belangrijke geldelijke bijdrage gedaan. Daarnaast leverden een collecte in de St. Jan en een aantal giften een aardig bedrag op.

De huisvestigingskosten worden geschonken door de Mariaparochie.

Per saldo zijn de subsidies in 2017 ruim €3.000 duizend euro gedaald t.o.v. 2016.

Pogingen om via "Vrienden van het Straatpastoraat den Bosch" een extra subsidiestroom van kleine giften te genereren kwamen ook in 2017 nauwelijks van de grond.

Uitgaven

De totale uitgaven in 2017 waren ruim €2000 hoger dan in 2016.

De belangrijkste oorzaak voor de uitgave stijging was de langdurige ziekte van onze straatpastor. Hier kon slechts voor een beperkte periode vervanging worden geregeld.

Via de verzekeraar hebben we een vergoeding gekregen voor de ziekteperiode van Julia.

Hierdoor en vanwege het feit dat de zaterdagse weekvieringen door een tweetal pastores werden geleid, zonder daarvoor een geldelijke vergoeding te vragen, vielen de personele kosten lager uit dan normaal.

Hierbij moet worden opgemerkt dat voor 2018 extra kosten worden verwacht in verband met verdere re-integratie van de straatpastor dan wel stopzetting van haar contract na twee ziektejaren. In dit laatste geval is het Straatpastoraat tot een transitievergoeding verplicht. Vanaf 1 november 2017 is een plaatsvervangend pastor aangesteld voor 24 uren per week.

De post administratiekosten viel in 2017 ruim € 1.400 lager uit dan in 2016.

In 2018 verwachten we nog wel 2 nota's, die betrekking hebben op 2017, samen bijna €2.000.

Deze bestaan uit nog te betalen pensioenkosten voor de nieuwe straatpastoor en administratiekosten.

Per saldo kan het Straatpastoraat in 2017 een overschot van ruim € 13.500 noteren.

Prognose 2018

Omdat al een paar jaar de gerealiseerde uitgaven lager blijken dan begroot, zijn de voor 2018 begrote uitgaven meer in lijn gebracht met de realisatie in 2017.

Voor 2018 hebben wij in de begroting meegenomen dat we in ieder geval het eerste half jaar 2 pastores in dienst hebben, te weten Julia Hoppenbrouwers en Lianne van Oosterhout. De tijd zal uitwijzen in hoeverre de periode van vervanging juist is ingeschat. Eventuele hogere vervangingsuitgaven en extra kosten vanwege het ziekteverzuim kunnen gelukkig worden opgevangen door de bestaande reserve.

Het Straatpastoraat Den Bosch heeft als kerkelijke instelling de ANBI-status. Dit betekent dat een gift aan het Straatpastoraat Den Bosch aftrekbaar is voor de belasting.

Wij danken alle donateurs – groot of klein - van harte dat ze het werk van het Straatpastoraat ook in 2017 weer mogelijk hebben gemaakt en hun steun ook in 2018 zullen vervolgen. Ook onze vrijwilligers willen wij bedanken voor hun inzet die ons in staat stelt de kosten binnen de perken te houden.

Maart 2018

VERMOGENSOVERZICHT (Bedragen afgerond in €)	Saldo 31-12-2017	Saldo 31-12-2016	AF-/TOENAME
<u>FINANCIËLE MIDDELEN</u>			
Rekening -courant	€ 20.211	€ 33.571	
Deposito	€ 100.980	€ 75.884	
TOTAAL FINANCIËLE MIDDELEN	€ 121.191	€ 109.454	€ 11.737

Straatpastoraat Den Bosch

REKENING EN VERANTWOORDING 2017

(Bedragen afgerond in €)

	Realisatie 2017	Realisatie 2016
INKOMSTEN		
Subsidies	€ 67.729	€ 70.897
Nationale Ned (i.v.m. ziekte pastor)	€ 18.675	
Rente spaargeld	€ 59	€ 263
TOTAAL INKOMSTEN	€ 86.463	€ 71.160
UITGAVEN		
<i>Totaal personeelskosten</i>	€ 61.212	€ 54.421
Kosten liturgie en pastoraat		
* projectkosten	€ 200	€ 24
* representatiekosten	€ 0	€ 103
* behoeftes pastoraat	€ 625	€ 2.314
* reiskosten	€ 0	€ 193
* benevolentiegelden	€ 790	€ 1.650
* Vincentiusgelden	€ 488	€ 906
<i>Totaal kosten liturgie/pastoraat</i>	€ 2.103	€ 5.190
Huisvestingskosten	€ 5.900	€ 6.040
Kantoorkosten	€ 1.206	€ 760
Algemene kosten		
* administratiekosten	€ 2.043	€ 3.400
* lidmaatschap	€ 0	€ 0
* bankkosten	€ 378	€ 407
<i>Totaal algemene kosten</i>	€ 2.421	€ 3.807
TOTAAL UITGAVEN	€ 72.842	€ 70.219
TEKORT (-) / OVERSCHOT (+)	€ 13.621	€ 941

BEGROTING 2018

(Bedragen afgerond in €)

INKOMSTEN	
Subsidies	€ 62.300
Rente spaargeld	€ 25
TOTAAL INKOMSTEN	€ 62.325
UITGAVEN	
<i>Totaal personeelskosten</i>	<i>€ 61.800</i>
Kosten liturgie en pastoraat	
* projectkosten	€ 1.000
* kosten liturgie	€ 200
* representatiekosten	€ 300
* benodigdheden pastoraat	€ 2.400
* reiskosten	€ 300
* benevolentiegelden	€ 1.800
* Vincentiusgelden	€ 1.000
<i>Totaal kosten liturgie/pastoraat</i>	<i>€ 7.000</i>
Huisvestingskosten	€ 6.000
Kantoorkosten	€ 1.600
Algemene kosten	
* administratiekosten	€ 3.275
* lidmaatschap	€ 175
* bankkosten	€ 450
<i>Totaal algemene kosten</i>	<i>€ 3.900</i>
<i>Kosten onvoorzien</i>	<i>€ 1.000</i>
TOTAAL UITGAVEN	€ 81.300
TEKORT (-) / OVERSCHOT (+)	-€ 18.975